

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **R. Z. , J. F., D. C.**

skazanych z art. 228 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 kwietnia 2022 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

kasacji wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...)

częściowo zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. obciążyć skazanych R. Z., J. F., D. C. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

D. C. oskarżono o to, że:

1. w okresie od dnia 22 sierpnia 2006 r. do 16 listopada 2006 r. w S. i K. , działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z F. P., D. C., M. C., co do których zapadły wyroki skazujące, oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszami Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w W., przyjęli od T. W. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 700 zł, w

zamian za stanowiące naruszenie przepisów prawa sporządzenie dokumentacji służbowej poświadczającej nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, a to przyczyn i okoliczności likwidowanej przez nich kolizji drogowej, do której doszło w dniu 22 sierpnia 2006 r. w S. z udziałem pojazdów m-ki N. (...) nr rej. (...), B. nr rej. (...) i C. (...) nr rej. (...), wiedząc iż kolizja ta została upozorowana, w zamiarze by inne ustalone osoby doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem U. SA w kwocie łącznej 42 099 zł, przedkładając notatkę urzędową KW (...) w postępowaniu odszkodowawczym, przez co swoim zachowaniem ułatwili jego popełnienie, tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt II aktu oskarżenia);

2. w okresie od dnia 2 października 2006 r. do 17 listopada 2006 r. w Z. i K., działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z T. W., co do którego zapadł wyrok skazujący, oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszami Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w W., przyjęli od T. W. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 700 zł, w zamian za stanowiące naruszenie przepisów prawa sporządzenie dokumentacji służbowej poświadczającej nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, a to przyczyn i okoliczności likwidowanej przez nich kolizji drogowej, do której doszło w dniu 2 października 2006 r. w Z. z udziałem pojazdów m-ki H. (...) nr rej. (...), R. nr rej. (...) i R. (...) nr rej. 9...), wiedząc iż kolizja ta została upozorowana, w zamiarze by inne ustalone osoby doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem TU U. SA w kwocie łącznej 41 953,15 zł, przedkładając notatkę urzędową KW (...) w postępowaniu odszkodowawczym, przez co swoim zachowaniem ułatwili jego popełnienie, tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt III aktu oskarżenia).

J. F. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od dnia 21 maja 2006 r. do 23 czerwca 2006 r. w W., K. i K., działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu, wspólnie i

w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszami Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w W., przyjęli od T. W. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 500 zł, w zamian za stanowiące naruszenie przepisów prawa sporządzenie dokumentacji służbowej poświadczającej nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, a to przyczyn i okoliczności likwidowanej przez nich kolizji drogowej, do której doszło w dniu 21 maja 2006 r. w W. z udziałem pojazdów m-ki A. (...) nr rej. (...), C. (...) nr rej. (...) i C. nr rej. (...), wiedząc iż kolizja ta została upozorowana, w zamiarze by inne ustalone osoby doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem W. SA Oddziały w K. i K. w łącznej kwocie 26 117,67 zł, przedkładając notatkę urzędową KW (...) w postępowaniu odszkodowawczym, przez co swoim zachowaniem ułatwili jego popełnienie, tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt IV aktu oskarżenia);

R. Z. został oskarżony o to, że:

2. w okresie od dnia 18 lipca 2005 r. do dnia 22 sierpnia 2005 r. w miejscowości Z. i K., działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszami Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w W., przyjęli od T. W. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 200 zł, w zamian za stanowiące naruszenie przepisów prawa sporządzenie dokumentacji służbowej poświadczającej nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, a to przyczyn i okoliczności likwidowanej przez nich kolizji drogowej, do której doszło w dniu 18 lipca 2005 r. w miejscowości Z. z udziałem pojazdów m-ki R. nr rej. (...), H. (...) nr rej. (...), M. nr rej. (...), wiedząc iż kolizja ta została upozorowana, w zamiarze by inne ustalone osoby doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem H. SA w kwocie 27 444 zł, przedkładając notatkę urzędową KW (...) w postępowaniu odszkodowawczym, przez co swoim zachowaniem ułatwili jego popełnienie, tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art.

271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt VI aktu oskarżenia);

3. w okresie od dnia 18 lipca 2005 r. do dnia 28 września 2005 r. w miejscowości P. i w K., działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszami Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w W., przyjęli od T. W. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 200 zł, w zamian za stanowiące naruszenie przepisów prawa sporządzenie dokumentacji służbowej poświadczającej nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, a to przyczyn i okoliczności likwidowanej przez nich kolizji drogowej, do której doszło w dniu 18 lipca 2005 r. w miejscowości P. z udziałem samochodu m-ki V. (...) nr rej. (...) i motocykla m-ki Y. nr rej. (...) wiedząc, iż kolizja ta została upozorowana, w zamiarze by inne ustalone osoby doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem P. SA w kwocie 9 561,08 zł, przedkładając notatkę urzędową KW (...) w postępowaniu odszkodowawczym, przez co swoim zachowaniem ułatwili jego popełnienie, tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt VII aktu oskarżenia);
4. w okresie od dnia 30 maja 2006 r. do 17 lipca 2006 r. w S. i K., działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z B. G. J., S. N., co do których zapadły wyroki skazujące, oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszami Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w W., przyjęli od T. W. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 500 zł, w zamian za stanowiące naruszenie przepisów prawa sporządzenie dokumentacji służbowej poświadczającej nieprawdę co do przyczyn i okoliczności likwidowanej przez nich kolizji drogowej, do której doszło w dniu 30 maja 2006 r. w S. z udziałem pojazdów m-ki R.(...) nr rej. (...) i M. nr rej. (...), wiedząc iż kolizja ta została upozorowana, w zamiarze by inne ustalone osoby doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem H. SA w kwocie 22

900 zł, przedkładając notatkę urzędową KW (...) w postępowaniu odszkodowawczym, przez co swoim zachowaniem ułatwili jego popełnienie, tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt VIII aktu oskarżenia).

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. akt II K (...):

1. w pkt 1, 2 i 3 zawarł rozstrzygnięcia dotyczące oskarżonego M. B.;
2. w pkt 4 uznał oskarżonego D. C. za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach drugim i trzecim oskarżenia, z tym że przyjął, iż czynów tych dopuścił się w dniach 22 sierpnia 2006 r. w S. i 2 października 2006 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której postępowanie karne zostało prawomocnie zakończone, a nadto przyjął, że pojazd marki B. miał numer rejestracyjny (...), z których każdy stanowi przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a przyjmując konstrukcję ciągu przestępstw na mocy art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności i na mocy art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego jedną karę 130 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna grzywny jest równoważna kwocie 20 zł;
3. w pkt 5, na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., wykonanie orzeczonej w punkcie czwartym wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo oskarżonemu D. C. zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata;
4. w pkt 6 uznał oskarżonego J. F. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, z tym że przyjął, iż czynu tego dopuścił się w dniu 21 maja 2006 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której postępowanie karne zostało prawomocnie zakończone, co stanowi przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, na mocy art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności i na mocy art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę 100 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna grzywny jest równoważna kwocie 20 zł;

5. w pkt 7, na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., wykonanie orzeczonej w punkcie szóstym wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo oskarżonemu J. F. zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata;
6. w pkt 8, na mocy art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., orzekł wobec oskarżonego J. F. środek karny w postaci obowiązku naprawienia w części wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego W. SA kwoty 250 zł;
7. w pkt 9 i 10 zawarł rozstrzygnięcia dotyczące oskarżonego M. G.;
8. w pkt 11 uznał oskarżonego R. Z. za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach szóstym, siódmym i ósmym oskarżenia, z tym że przyjął, że czynów określonych w punktach szóstym i siódmym dopuścił się w dniu 18 lipca 2005 r. w Z. i P., a czynu z punktu ósmego dopuścił się w dniu 30 maja 2006 r. w S., oraz przyjął, że wszystkich tych czynów dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której postępowanie karne zostało prawomocnie zakończone, z których każdy stanowi przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. i art. 271 § 3 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a przyjmując konstrukcję ciągu przestępstw na mocy art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., wymierzył mu jedną karę 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności i na mocy art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego jedną karę 150 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna grzywny jest równoważna kwocie 20 zł;
9. w pkt 12, na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., wykonanie orzeczonej w punkcie jedenastym wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo oskarżonemu R. Z. zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata;
10. w pkt 13, na mocy art. 39 pkt 2 k.k., art. 41 § 1 k.k. i art. 43 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonych M. B., D. C., J. F., M. G. i R. Z. środki karne w postaci zakazu wykonywania zawodu policjanta przez okres 3 lat;
11. w pkt 14, na mocy art. 63 § 3 k.k., zaliczył oskarżonym D. C. i J. F. na poczet orzeczonych w punkcie trzynastym wyroku środków karnych zakazu

wykonywania zawodu policjanta, okres zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonariusza policji, uznając środki karne za wykonane w całości;

12. w pkt 15, na mocy art. 45 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego D. C. przepadek korzyści majątkowych pochodzących z przestępstw opisanych w punktach II i III w łącznej kwocie 700 zł;
13. w pkt 16 zawarł rozstrzygnięcie dotyczące oskarżonego M. G.;
14. w pkt 17, na mocy art. 45 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego R. Z. przepadek korzyści majątkowych pochodzących z przestępstw opisanych w pkt VI, VII i VIII w łącznej kwocie 450 zł;
15. w pkt 18 i 19 orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

Od tego wyroku apelacje wnieśli obrońcy oskarżonych. Swoje osobiste apelacje wnieśli również oskarżony J. F. i D. C..

Obrońca oskarżonego J. F. zaskarżył ww. wyrok w części dotyczącej tego oskarżonego w całości, zarzucając:

1. obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. *„poprzez dokonanie dowolnej, wykraczającej poza granice wyznaczone zasadą swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań A. S.”;*
2. obrazę art. 4 k.p.k. poprzez uwzględnienie podczas wyrokowania głównie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, z równoczesnym pominięciem okoliczności świadczących na jego korzyść;
3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na obdarzeniu wyjaśnień oraz zeznań A. S. walorem całkowitej wiarygodności, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że są one niekonsekwentne, sprzeczne w sobie, niewiarygodne i pozbawione oparcia w pozostałym materiale dowodowym, a w szczególności w zeznaniach świadków będących uczestnikami kolizji, zeznaniami T. W., a w szczególności samego oskarżonego.

Zarzucając powyższe, obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego J. F. od czynów zarzucanych mu aktem oskarżenia, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Oskarżony J. F. w swojej osobistej apelacji zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w całości, zarzucając:

1. obrazę art. 442 § 3 k.p.k. poprzez uchybienie wskazaniom sądu odwoławczego w przedmiocie przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka T. P.;
2. obrazę art. 41 § 1 k.p.k. poprzez orzekanie przez sędziego, wobec którego istnieje uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w tej sprawie, a mianowicie osobistą znajomość ze świadkiem stanowiącym jedyne źródło dowodowe obciążające oskarżonego;
3. obrazę „art. 7 k.p.k. w zw. z art. 140 k.p.k.” poprzez dokonanie dowolnej, wykraczającej poza granice wyznaczone zasadą swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza wyjaśnień a następnie zeznań A. S.;
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu za całkowicie wiarygodne wyjaśnień i zeznań A. S., które pozostają w oczywistej i jawnej sprzeczności z ujawnionym materiałem dowodowym w postaci wyjaśnień oskarżonych i ujawnionych dokumentów.

Wskazując na powyższe, oskarżony wniósł o uniewinnienie go od zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca R. Z. zaskarżył ww. wyrok w części dotyczącej tego oskarżonego w całości, zarzucając:

1. obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. „*poprzez dokonanie dowolnej, wykraczającej poza granice wyznaczone zasadą swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza wyjaśnień a następnie zeznań A. S.*”;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu za całkowicie wiarygodne wyjaśnień i zeznań A. S., które pozostają w oczywistej i jawnej sprzeczności z ujawnionym materiałem dowodowym w postaci wyjaśnień oskarżonych i ujawnionych dokumentów.

Skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego R. Z. od czynów zarzucanych mu aktem oskarżenia, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca D. C. zaskarżył ww. wyrok w części dotyczącej tego oskarżonego w całości, zarzucając:

1. obrazę art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k., polegającą na wydaniu wyroku z pominięciem istotnych okoliczności, które przeczą tezie oskarżenia, że D. C. jako funkcjonariusz patrolu policji, likwidując dwie pozorowane kolizje drogowe, działał ze świadomością, że sporządza poświadczające nieprawdę dokumenty w zamian za korzyści majątkowe, by w ten sposób ułatwić innym osobom wyłudzenie świadczeń odszkodowawczych i w konsekwencji na stosowaniu nieuprawnionych domniemań, a także na przełamaniu zasady swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i zastąpieniu jej dowolną oceną, w zakresie:
 - wyjaśnień oskarżonego D. C. i w rezultacie bezpodstawne odmówienie im waloru wiarygodności,
 - przy równoczesnym obdarzeniu walorem wiarygodności depozycji A. S., w których pomawia on D. C. o udział w zarzuconych mu przestępstwach, pomimo że w istotnych kwestiach depozycje te są wewnętrznie sprzeczne, a przede wszystkim niekonsekwentne, a nadto, że nie znajdują potwierdzenia w obiektywnym materiale dowodowym;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na:
 - dowolnej, a w konsekwencji błędnej ocenie materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonego D. C. i A. S. w zakresie tego, czy oskarżony D. C. dopuścił się zarzucanych mu czynów, działając wspólnie i w porozumieniu z A. S.;
 - nadto w zakresie ustalenia, czy oskarżony D. C. miał świadomość wykonania czynów zabronionych wspólnie z A. S.,
 podczas gdy uwzględnienie wszystkich istotnych okoliczności w sprawie, a następnie prawidłowo przeprowadzona analiza całokształtu materiału dowodowego

prowadzi do całkowicie pewnego wniosku, że oskarżony D. C. nie popełnił zarzucanych mu przestępstw, albowiem nie łączyło go z A. S. żadne przestępcze porozumienie.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego D. C. od przypisanych mu występków, alternatywnie, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Oskarżony D. C. w osobistej apelacji ww. wyrok zaskarżył w całości, zarzucając:

1. obrazę art. 41 § 1 k.p.k. poprzez orzekanie przez sędziego, wobec którego istnieje uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w tej sprawie, a mianowicie osobistą znajomość ze świadkiem A. S., stanowiącym jedyne źródło dowodowe obciążające oskarżonego;
2. nie dość wnikliwe rozpatrzenie materiału dowodowego jednoznacznie wskazującego, że najprawdopodobniej w Prokuraturze Okręgowej w K. doszło do zaginięcia dowodu rzeczowego w postaci notatnika służbowego oskarżonego D. C., w którym były m.in. zapisy dotyczące 2.10.2006 r., tj. dnia w którym doszło do zarzucanej aktem oskarżenia kolizji;
3. nieprzesłuchanie wszystkich świadków mogących mieć wpływ na wydanie wyroku;
4. obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. „*poprzez dokonanie dowolnej, wykraczającej poza granice wyznaczone zasadą swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza wyjaśnień, a następnie zeznań A. S.*”;
5. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu za całkowicie wiarygodne wyjaśnień i zeznań A. S. (jedyne źródło dowodowe obciążające oskarżonego) i nieuwzględnienie, że oskarżając D. C. mógł kierować się chęcią zemsty lub innymi pobudkami natury osobistej, ponadto sąd I instancji nie wziął pod uwagę zeznań A. S. w trakcie rozprawy w Sądzie Rejonowym w W., podczas których zmieniał on poprzednie zeznania i wycofał się z pomówienia wręczenia korzyści majątkowej oskarżonemu D. C..

Prezentując powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uniewinnienie go od zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w K.– po rozpoznaniu wniesionych apelacji – wyrokiem z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...):

1. w pkt I zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że:
 - w pkt 4 w miejsce słowa „oskarżenia” wpisał słowa: „części wstępnej wyroku”,
 - w pkt 11 w miejsce słowa „oskarżenia” wpisał słowa: „części wstępnej wyroku”,
 - w pkt 15 po słowach „w punktach II i III” wpisał słowa: „części wstępnej wyroku”,
 - w pkt 16 po słowach „opisanego w pkt V” wpisał słowa: „części wstępnej wyroku”,
 - w pkt 17 po słowach „opisanych w pkt VI, VII i VIII” wpisał słowa: „części wstępnej wyroku”;
2. w pkt II w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
3. w pkt III rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.

Kasacje od ww. wyroku Sądu Okręgowego wnieśli obrońcy skazanych, zaskarżając to orzeczenie (w zakresie dotyczącym ich mandantów) w całości.

Obrońca R. Zabiegały zarzucił obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia wydanego przez nieuprawnioną sędzię, która została wyłączona w toku postępowania pierwszej instancji.

Wskazując na ten zarzut wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.

Obrońca J. F. zarzucił:

- a) obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia wydanego przez nienależycie obsadzony sąd w toku postępowania pierwszej instancji;
- b) *„rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 k.p.k. w zw. z 410 k.p.k. poprzez bezpodstawne założenie, że*

świadomość fikcyjności likwidowanych kolizji wśród funkcjonariuszy okazjonalnie wykonujących czynności raz z A. S. implikuje jest tożsamą a ze świadomością J. F. w tym zakresie, pomimo faktu, że oskarżony zaczął pracę w Wydziale Ruchu Drogowego w W. zaledwie 5 miesięcy wcześniej”;

c) rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie faktu, że każda osoba obciążona przez A. S. w istocie pomniejsza jego odpowiedzialność finansową wynikającą z obowiązku naprawienia szkody, a tym samym składane przez niego zeznania powinny być traktowane ze szczególną dozą ostrożności;

d) rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.: art. 433 § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji obrońcy oskarżonego oraz należytego ustosunkowania się do nich;

e) rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.: art. 457 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie podania czym kierował się Sąd Odwoławczy wydając wyrok, a przede wszystkim, dlaczego zarzuty i wnioski apelacji zostały uznane za niezasadne.

Przedstawiając powyższe, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.

Obrońca D. C. zarzucił:

1. obrazę prawa procesowego, a to art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającą na niezastosowaniu tego przepisu w sytuacji, w której zaskarżony wyrok sądu I instancji z dnia 27.02.2020 roku, sygn. akt II K (...), został wydany przez nienależycie obsadzony sąd, wobec wyłączenia sędzi K. G. od orzekania w sprawie na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w W., II Wydział Karny, z dnia 6.08.2018 roku, sygn. akt II K (...);
2. rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na:
 1. zaniechaniu rozważenia przez Sąd Odwoławczy zarzutu apelacyjnego podniesionego w apelacji D. C., o „nie dość wnikliwe rozpatrzenie materiału

dowodowego jednoznacznie wskazującego, że najprawdopodobniej w Prokuraturze Okręgowej w K. doszło do zaginięcia dowodu rzeczowego w postaci notatnika służbowego oskarżonego D. C., w którym były między innymi zapisy dotyczące 2.10.2010 roku, to jest dnia, w którym doszło do zarzucanej aktem oskarżenia kolizji”;

2. *„nierzetelnej analizie zarzutów apelacyjnych w obszarze dotyczącym się wiarygodności depozycji A. S., stanowiących podstawę ustalenia świadomości D. C. w zarzuconych mu przestępstwach (...), skutkiem czego Sąd Odwoławczy naruszając przepisy art. 2 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. zaaprobował błędne ustalenia w zakresie strony podmiotowej obu zarzuconych D. C. czynów i utrzymał w mocy wobec niego, co do istoty, wyrok sądu I Instancji, podczas gdy rzetelna i pełna kontrola odwoławcza - w tym prawidłowa i rzetelna ocena depozycji A. S., na tle całokształtu ujawnionych okoliczności, zwłaszcza wyjaśnień D. C., zeznań M. C., D. C., T. W. i A. R., respektująca reguły prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego oraz zasadę, że podstawę rozstrzygnięcia winny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne - nie pozwala na ustalenie w obszarze strony podmiotowej zachowań D. C., że działał on jako współsprawca w ramach przestępczego porozumienia z A. S. w obu przypisanych mu przestępstwach”.*

Wskazując na powyższe zarzuty, obrońca wniósł o „*uchylenie odnośnie do D. C. pkt II i III zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego IV Wydział Karny Odwoławczy w K. i przekazanie temu sądowi sprawy do ponownego rozpoznania*”.

Prokurator, przedstawiając pisemne odpowiedzi na stanowiska obrońców, wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione kasacje należało uznać za oczywiście bezzasadne.

Zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Z powyższego płynie jasny wniosek, że kasacyjna kognicja Sądu Najwyższego w

sprawach, w których nie orzeczono bezwzględnej kary pozbawienia wolności – rzecz jasna poza kasacjami wnoszonymi w trybie art. 521 k.p.k. (*vide* art. 523 § 4 pkt 2 k.p.k.) – obejmuje wyłącznie zarzuty dotyczące bezwzględnych podstaw odwoławczych.

W niniejszej sprawie R. Z., J. F. jak też D. C. zostali skazani na karę pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby. Okoliczność ta determinuje zatem stanowisko, że kasacje ich obrońców są dopuszczalne jedynie w tym zakresie, w jakim podniesiono w nich zarzuty związane z uchybieniami, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k. – i w tym tylko spektrum mogą być rozpoznane przez Sąd Najwyższy. Inne rozumienie reguły z art. 523 § 2 i 4 k.p.k. powodowałoby konieczność rozpoznawania każdego zarzutu kasacyjnego, o ile w kasacji znalazł się także – choćby oczywiście bezzasadny – zarzut uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k. Umożliwiłoby to obejście ograniczenia z art. 523 § 2 k.p.k. i wnoszenie kasacji także w sprawach, w których oskarżony skazany został na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania lub karę inną aniżeli kara pozbawienia wolności.

Obrońca R. Z. w zarzucie kasacyjnym podniósł wystąpienie uchybienia przewidzianego w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia wydanego przez nieuprawnionego sędziego, który został wyłączony w toku postępowania pierwszej instancji. Obrońca J. F. zasygnalizował obrazę ww. przepisów poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia wydanego przez „*nienależycie obsadzony sąd w toku postępowania pierwszej instancji*”, natomiast obrońca skazanego D. C. pierwszy zarzut kasacji zogniskował na zaistnieniu bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., podnosząc, że wyrok sądu pierwszej instancji został wydany „*przez nienależycie obsadzony sąd*”. Powyższe stanowiska, choć identyfikowane przez autorów kasacji z dwoma różnymi uchybieniami z art. 439 § 1 k.p.k., wspólny mianownik odnajdywały w twierdzeniu, że na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego sędzia K. G. – biorąca udział w wydaniu wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 lutego 2020 r. – została wyłączona od orzekania w sprawie na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 sierpnia 2018 r., sygn. akt II K (...), a zatem – jako wyłączona na mocy orzeczenia – nie mogła brać

udziału w rozpoznaniu sprawy. Na wstępie należy zauważyć, że kwestia ta – podnoszona już w toku postępowania odwoławczego – była przedmiotem wyjaśnień i rozważań sądu *ad quem*, który analizując podawaną okoliczność, nie stwierdził zaistnienia uchybień w postaci którejkolwiek z bezwzględnych przyczyn odwoławczych i stanowisko to uznać należy za w pełni trafne. Jak wynika z poczynionych przez organ drugiej instancji ustaleń, w Sądzie Rejonowym w W. nie doszło w ogóle do wydania postanowienia o wyłączeniu sędziego referenta (tj. SSR K. G.) od orzekania w przedmiotowej sprawie. W aktach sprawy brak jest podpisanego przez uprawnioną osobę (w tym wypadku członka jednoosobowego składu orzekającego) rozstrzygnięcia o takiej treści i na takie nie wskazują również obrońcy, powołując się wyłącznie na dane zamieszczone w Portalu Informacyjnym Sądu Apelacyjnego w (...). Niemniej sam fakt omyłkowego zamieszczenia w takim portalu komputerowej wersji projektu postanowienia o wyłączeniu ww. sędziego (nawet jeśli zawierał on wszystkie elementy wymienione w art. 94 § 1 k.p.k.) – nie powoduje wprowadzenia do obrotu orzeczenia wywołującego określone skutki prawne. Nie można bowiem uznać, by w tym przypadku doszło do spełnienia – określonych w ustawie – przesłanek warunkujących wydanie orzeczenia, a odnoszących się choćby do kwestii jego ogłoszenia (uznania za ogłoszone), przy jednoczesnym uwzględnieniu, że orzeczenia niepodlegające ogłoszeniu uzyskują byt prawny z chwilą podpisania. Do tych zagadnień autorzy kasacji nawet nie nawiązują, stąd też – mając również na względzie ograniczenia z art. 523 § 2 k.p.k., o czym niżej – nie ma potrzeby szerszego rozwinięcia wywodu argumentacyjnego w tym zakresie.

Słusznie więc sąd odwoławczy stwierdził, że nie zasługuje na aprobatę stanowisko skarżących o funkcjonowaniu w obrocie prawnym dwóch odmiennych rozstrzygnięć w przedmiocie wyłączenia SSR K. G. od rozpoznania przedmiotowej sprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Kwestia wątpliwości co do bezstronności tego sędziego została poddana rozstrzygnięciu wyłącznie w postanowieniu Sądu Rejonowego w W. z dnia 13 września 2018 r., w którym nie uwzględniono wniosku o wyłączenie ww. sędziego. Odmowa ta była również przedmiotem kontroli instancyjnej sądu odwoławczego.

Nadto, co również niezmiernie istotne dla oceny prawnej kasacji wniesionych w niniejszej sprawie, sama kwestia naruszenia art. 41 § 1 k.p.k. może być postrzegana wyłącznie w kategorii względnej przyczyny odwoławczej z art. 438 pkt 2 k.p.k. (por. postanowienie SN z dn. 17.03.2006 r., WK 1/06, OSNwSK 2006, poz. 602), a zatem w niniejszej sprawie – z uwagi na treść art. 523 § 2 k.p.k. – pozostaje poza kontrolą sądu kasacyjnego. Wobec tego, za chybione uznać należy wszystkie zarzuty oparte na rzekomym naruszeniu przez sąd odwoławczy art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. Zarzuty te zostały sformułowane w celu obejścia ograniczenia zawartego w art. 523 § 2 k.p.k. i spowodowania rozpoznania zarzutów innych aniżeli bezwzględne przyczyny odwoławcze (w tym też zarzutów naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. czy też bezpośrednio art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.), co nakazuje uznać, że wszystkie wniesione kasacje oscylują wręcz na granicy dopuszczalności. Podjęty przez autorów kasacji zabieg został ukierunkowany na powtórzenie postępowania apelacyjnego, co jednak w świetle obowiązujących przepisów nie jest możliwe.

Zgodnie z art. 636 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążono skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.